

PDF hosted at the Radboud Repository of the Radboud University Nijmegen

The following full text is an author's version which may differ from the publisher's version.

For additional information about this publication click this link.

<http://hdl.handle.net/2066/95083>

Please be advised that this information was generated on 2019-12-06 and may be subject to change.

Homilie 5 maart 2006

Eerste zondag van de vasten – Op weg naar Pasen
Gn. 9: 8-17 en Mc. 1: 12-15

Het begin. Het begin van het evangelie van Jezus Christus, zoon van God.

Zo start Marcus zijn boek. Maar in die woorden maakt hij direct duidelijk dat het niet de titel, de kopregel van een boek is, niet de eerste regel van een tekst. Wat je nu leest, hoort, verneemt, noemt hij zelf een *eu – aggelion*. Hij wil het niet over een tekst hebben, een tekst in een bepaald genre, een evangelietekst. Wie het hoort, wil hij onder ogen en oren brengen, maakt iets mee, een evenement; er gebeurt wat. Wie de regel uitspreekt of hoort, start een geschiedenis, een evenement dat jou niet als luisteraar van een verhaal meeneemt, maar als speler in een drama. Je bent al op het toneel, het is de eerste scène; en het zal blijken de sleutelscène te zijn, de sleutelscène van een drama.

Het begin. Het begin van het evangelie van Jezus Christus, zoon van God.

Een beetje zoals in de bizarre geschiedenis van het lied van Herman van Veen over Henderikje – Jan (1979): *Ik was erbij, ik heb het gezien en ik zal het nooit vergeten.*

Het begin.

Het drama ontrolt zich. De doop door Johannes in de Jordaan, de hemel die openscheurt, die stem uit de hemel: *jij bent mijn geliefde zoon, in jou vind ik vreugde.*

*Jezus, Maria, lieve God, Henderikje Jan.
Ik was erbij, ik heb het gezien en ik zal het nooit vergeten.*

De wereld opengescheurd. Ik was erbij, ik heb het gezien en ik zal het nooit vergeten.
Vreugde die je openscheurt.

Ja, Marcus blijkt een grote dramaturg! Ik ben deel van zijn stuk, terwijl ik toch slechts naar binnen gekomen ben om even rustig de zaken te bekijken. Er is me niet gevraagd om mee te doen; ik kan trouwens ook niet toneel spelen. Ik ben wel positief ingesteld. Maar vreugde die de wereld openscheurt, vreugde die mij openscheurt ...

Ik vlucht weg, ik wil terug. Ik wil even terug naar een punt waar ik het allemaal nog kan volgen, nou ja, een beetje begrijpen kan, uitleggen kan aan jullie en aan mezelf.

Ook een verhaal over het begin. Een verhaal dat vertelt – en me niet meteen pootje lichten wil – een verhaal dat doet wat een goed en spannend verhaal behoort te doen: een story neerzetten. Het verhaal over Noach en zijn zonen.

Ik vlucht naar dat verhaal. Weet je het nog! Toen, toen Noach en zijn zonen en allerlei mensen die met hen aan de schrik en het geweld en de donder van de tsunami ontkomen waren, toen zij bij elkaar groepten aan de rand van het strand, toen, toen het water zich had teruggetrokken. Toen het water weer kabbelde in rustige, regelmatige golven, toen alweer iemand van ons de zee opgegaan was om te vissen, haar hoofd afgetekend tegen de rode

hemel van de ondergaande zon, rood dat scherp aftekende tegen de zich terugtrekkende zwarte wolken, wolken waarin een regenboog verschenen was...

Een verhaal over het begin, een verhaal dat zich wellicht heeft afgespeeld ergens waar nu de Kaspische Zee te vinden is.

Elke keer dat dit te zien valt, zal ik denken aan mijn verbond met jullie, zegt de stem uit de hemel.

Ook een verhaal. Ook een groots decor. Ook een stem. Een stem die me indringend herinnert aan mijn binding aan alle levende wezens die na de tsunami de aarde bevolken. Groots toch!

Uitdagend. Iets dat tot kritisch leven noopt, iets dat steeds weer herinnert aan ons vergeten, het vergeten van gorilla's in Afrika, tijgers op Bali, dolfinnen voor Japan, huisdieren in kooien, en dan ook: het vergeten van al die mensen, vluchtelingen in Nijmegen, berooiden in New Delhi, indianen in Cusco, Filippino's in Manilla,

een stem die me bemoedigt en oproept: je bent met allen verbonden, uit allen geboren, en met allen deel je in mijn verbond, met allen hoor je mijn stem.

Ook een verhaal, een verhaal over het begin. Ook een groots decor. Ook een stem.

Bij dat verhaal houd ik mijn pas in, in dat verhaal schuil ik, schuil ik in iets dat zó groots en menselijk is, dat het niet ophoudt een appèl te zijn aan mijn levensstijl, aan mijn spiritualiteit. Ik weet me opgenomen in lange rijen van anderen die daar ook hun pas inhouden, daar ook schuilen. Universeel. Een waar verhaal over het begin.

Voor dat verhaal ga ik sparen, ga ik mijn trommeltje vullen, schrijf in dit chequeboekje.

Niettemin heb ik ook het begin van Marcus gehoord, heeft ook die 'scheur' in de hemel boven me geraakt. Niet als een donderslag van de tsunami, als een wolkbreuk die het land overstroomde, maar als een scheur die mijn beeld van de tijd beproeft, een scheur die 'veertig dagen' duurt. In de Schift betekent dat: een scheur die de volle tijd raakt, een scheur die alles waarin ik leef, raakt. Een scheur die elke seconde te horen valt. Alle tijd komt daardoor in de war, het brengt al mijn 'klokken' in de war.

Ik heb straks een afspraak, ik ben te laat, maar – hoor ik: de tijd is aangebroken. Ik haast me om op een vergadering te komen, ik plan het moment waarop ik de kinderen van school haal, ik moet naar het ziekenhuis voor een periodieke controle, ik begroot de uren die het kost om een boek te lezen, een reis met de trein te maken, ik ga een paar dagen weg op vakantie, elke keer weer hoor ik: de tijd is aangebroken. Het schijnt nog het meeste te lijken op de weeën die een vrouw voelt wanneer haar zwangerschap ten einde loopt – en zij overziet nog min of meer hoe lang het nog duren zal. Maar zulke weeën zijn er ook wanneer de laatste uren van je leven aanbreken, wanneer je relatie ten einde loopt, wanneer de lente in de lucht tintelt ... De tijd is aangebroken ... ik plan niets, ik moet niets, er is geen gevoel van 'dat is allemaal helder'. Het duurt veertig dagen ... een volle tijd die voor de een de duur van een seconde heeft, voor de ander een mooie zomer lang duren kan.

In mijn kalender staat wel hoe lang ik ga sparen, hoe lang de vastenactie duurt, wanneer ik een overschrijving laat doen. Maar de tijd die aanbreekt kan daarin niet genoteerd worden. Je kunt wel uitgeteld zijn, maar daarmee is het nog niet duidelijk wanneer de weeën beginnen. En in De Bilt wordt wel vastgesteld wanneer de zomertijd begint, maar daarmee gaat de zon nog niet zinderen.

Waarop richt ik mijn leven in, vanuit welk gevoel kijk ik naar de tijd die me gegeven is, en maak ik mijn toekomstplannen? Hoe sta ik elke morgen weer op? Ik kan de gordijnen opendoen met het gevoel opnieuw een dag in de ogen te zien waarin ik met allerlei levende wezens om me heen verbonden ben, opgenomen ben in kosmos. Maar soms sta ik op met het gevoel dat de tijd is aangebroken.

Veertig dagen aan jezelf die vraag stellen? Dat roept ongetwijfeld vragen op voor welke levende wezens je je verantwoordelijk weet. Maar de scheur in mijn agenda kan dan ook vreugde teweeg brengen. Als je de verhalen van het begin geloven mag, is het allebei een goede boodschap.

Zo moge het zijn